

A. V. HIRSCHFELD

SUURI JA TAVALLINEN MIES

Vladimir Iljitš Leninin tapasin ensi kerran vuoden 1918 alussa kohta sen jälkeen kun Neuvostohallitus oli siirtynyt Pietarista Moskovaan.

Se oli nuorelle Neuvostotasavallalle vaikea vuosi. Alkoi Saksan imperialistien sotajoukkojen hyökkäys, jota seurasi Brestin rauha. Monissa kaupungeissa oli neuvostovastaisia salaliittoja. Aktiivista apua valkokaartilaisille antoivat ulkomaiset interventit...

Kommunistisen puolueen Keskuskomitea ja V. I. Lenin kutsuivat koko kansan taisteluun Neuvostovallan puolesta, julistivat tunnuksen „Sosialistinen Isänmaa on vaarassa!” Puolet Kommunistisen puolueen jäsenistä ja tuhannet nuorisoliittolaiset lähtivät rintamalle. Työläiset ja köyhälistötalonpojat astuivat Punaisen Armeijan riveihin.

Vladimir Iljitš johti välittömästi Neuvosto-Venäjän kansojen suurta vapaussotaa, kiinnitti valtavaa huomiota Neuvosto-Venäjän aseellisten voimien rakentamiseen, vihollisia vastaan käytyihin sotatoimiin. Hän kävi usein sotilasjärjestössä, jota nimitettiin Sota-asiain kansankomissariaatin Operatiiviseksi osastoksi ja joka sijaitsi Pretšistenkalla (nykyään Kropotkinin katu), talossa № 37. Operatiivisen osaston johtajana oli 1905 vallankumouksen osanottaja S. I. Aralov (myöhemmin Tasavallan Vallankumouksellisen Sotaneuvoston jäsen). Tuossa järjestössä, joka oli pääesikunnan edeltäjä, minä hoidin Operatiivista alajaostoa. Perähuoneessa, johon pääsi vain työhuoneemme kautta, riippuivat rintamatilannetta kuvaavat kartat.

Eräänä maaliskuun päivänä 1918 olin lennätyhteydessä Kremlistä Tsaritsyniin, joka oli valkokasakkain piirityksessä. Sain tehtäväkseni antaa Vladimir Iljitšille operatiivisen tiedonannon. Lopetin keskustelun, nousin tuolilta ja huomasin, että lennätinlaitteiden väliä oli varmoin, kevyin askelin tulossa

tanakka, ryhdikäs mies. Korkea otsa, päättäväiset huulet tiukasti yhteenpuristettuina... Ensi vaikutelma oli, että sieltä oli tulossa tiedemies... Kulkiessaan hän luki rauhallisesti ja samalla syventyneenä lennätinnauhaa. Mies kohotti päätään, katsahti silmänsä siristäen minuun... „Mutta hänhän on Lenin!” On vaikea kuvitellakin kuinka jännittyneenä esitin operatiivista tiedonantoa Vladimir Iljitšille.

Sittemmin tapasin Vladimir Iljitšin usein ja minulla oli onni selostaa hänelle muutamia kertoja rintamatilannetta. Kerran maaliskuun lopulla 1918 selostin Operatiivisessa osastossa tilannetta „Suojelujoukoissa”¹ lännessä ja Tsaritsynin seudulla. Vladimir Iljitš kuunteli rauhallisena, keskeyttämättä, esittäen lyhyitä kysymyksiä. Hänen ohjeensa olivat täsmällisiä. Hän tunsi erinomaisesti tilanteen, muisti useita armeijassa olevia henkilöitä ja piti heitä arvossa, tiesi tarkkaan joukko-osastojen sijainnin, tunsi taistelutoimien kartan, oli selvillä rautatieverkostosta, jota myötäillen siihen aikaan taistelutoimet etupäässä kehittyivät. V. I. Lenin kiinnitti suurta huomiota syntyneiden rintamien yhteistoimintaan, asetti ja ratkaisi erinomaisen taitavasti korkeimman strategian, sotatoimien sekä koko sodan johtamisen kysymyksiä.

En nyt muista missä yhteydessä tulin maininneeksi Ranskan ulkoministeri Pichonin puheesta, jossa tämä oli kajonnut siihen seikkaan, että liittolaisia kiinnosti meidän Pohjoinen alueemme, kun Jurjevin kavallustoimien vuoksi Murmanskissa oli syntynyt uhka uuden rintaman muodostumisesta Neuvostotasavaltaa vastaan. Vladimir Iljitš ei virkkanut mitään tästä kysymyksestä; kysyi vain, minkä korkeakoulun opiskelija olin (sitä ennen olin lukenut Moskovan yliopistossa ja käyтин ylioppilaspukua), milloin olin liittynyt puolueeseen.

Piakkoin minun oli keskeytettävä työskentelyni Operatiivisessa alajaostossa ja matkustettava komennukselle Pohjoiselle alueelle. Sieltä palattuani ja esitettyäni selostuksen siitä, että valkokaartilaiset ja ulkomaiset imperialistit valmistelivat Pohjoisen alueen anastamista, menin takaisin operatiiviseen sotilastyöhön.

V. I. Lenin piti aina suurta huolta armeijan poliittisesta työstä, kiinnitti siihen erikoista huomiota, tutki tarkkaavaisesti henkilöitä, joille poliittinen työ sotajoukoissa oli uskottu. Keski-kesällä 1918 Operatiiviseen alajaostoon kutsuttiin kahdeksankymmentä—sata kommunistia, jotka oli valittu Moskovan puoluejärjestöstä Itärintamalle poliittisen työn ohjaajiksi lähettämistä

¹ „Suojelujoukot”, venäjäksi „отряды завесы” — erillisiä taisteluyksiköitä, jotka taistelivat vihollisia vastaan ennen kuin Punaisen Armeijan vakinaisväen voimat saatiin varsinaiseksi rintamaksi.— *Suom.*

varten. Läsä oli myös J. M. Sverdlov, joka keskusteli kommunistien kanssa. Operatiivisesta osastosta soitettiin V. I. Leninille tiedottaen vuoronmukaisen poliittisen työn tekijäin ryhmän lähettämisestä rintamalle. Jo 20—25 minuutin kuluttua Vladimir Iljitš saapui Operatiiviseen osastoon, tutustui ympärilleen kokoontuneisiin poliittisen työn tekijöihin ja sen jälkeen piti hyvästelypuheen selittäen poliittisen työn kysymyksiä Punaisessa Armeijassa.

Siihen aikaan V. I. Lenin kiinnitti erikoista huomiota Savinkovin ja Perhurovin valkokaartilais-eserräläisen kapinan nopeaan tukahduttamiseen Jaroslavlissa. Tämä ulkomaisten imperialistien lavastama ja valmistelema kapina alkoi muutaman päivän kuluttua eserrien kapinayrityksen jälkeen Moskovassa. Paitsi tavallista ilmoituksentekoa kapinan puhkeamisesta Vladimir Iljitš vaati kirjallisen selostuksen toimintasuunnitelmista ja -kaavoista, jotka oli laadittu valkokaartilaisten nujertamiseksi. Vladimir Iljitš osasi nähdä, että Jaroslavl'n kapina oli imperialistien neuvostovastaisen suunnitelman suuri rengas: useiden kaupunkien, siinä luvussa Jaroslavl'n, petturimainen sisältäpäin kaappaaminen olisi yhdistänyt vastavallankumouksellisten Pohjoisen rintaman ja Itärintaman yhteisen hyökkäyksen tekemiseksi Moskovaan.

Myöhemmin, heinäkuun 4 p:nä 1919 Yleisvenäläisessä Toimeenpanevassa Keskuskomiteassa pitämässään puheessa Lenin sanoi, että „vuoden 1918 kesällä paljastui *valtava salaliitto Jaroslavlissa*” (kursivointi minun.— A. H.).

Vladimir Iljitšin tarkka poliittinen ja sotilaallinen selvänäköisyys, hänen ihmeteltävä kykynsä nopeasti ja oikein päästä selville useinkin ristiriitaisten tiedotusten ja tiedonantojen valtavasta paljoudesta, hänen rohkeat ja johdonmukaiset ohjeensa, tarmokkuutensa ja lujuutensa, joiden avulla hän pyrki toteuttamaan tehdyn päätöksen, pelastivat Neuvostovallan uhkaavan tilanteen muodostuessa.

En voi olla mainitsematta eräästä tapauksesta, joka kuvaa kirkkaasti Vladimir Iljitšin harvinaista vaatimattomuutta. Kerran yöllä soi Kremlin puhelin. Unettoman yön jälkeen en tuntenut puhujaa äänestä enkä kysynyt nimeä. Puhekuumppanini tunsikin, kuka hänelle vastasi, ja sanoi, että Kremlin oli tullut muutamia tovereita, jotka pyysivät lähettämään joitakin sotilasosastoja Moskovasta toiseen kaupunkiin ja antamaan aseita Kremlin asevarastosta. Vastasin, että uudet sotilasyksiköt oli aseistettava vasta paikanpäälle saavuttua, sillä sitä varten oli olemassa kaikki mahdollisuudet: kaupungissa, josta oli puhe, oli suuria tehtaita. Puhetoverini kuunteli rauhallisesti loppuun ja virkkoi: „Hyvä, kiitän” ja laski kuulokkeen. Ja seuraavana päivänä minä ihmeekseni sain tietää, että olin puhellut... V. I. Leninin kanssa.

Minulle kerrottiin, kuinka Vladimir Iljitš oli hymyillyt ja vedonnut leikillisesti „ankariin ohjeisiin”, joita oli saanut puhelimesta. Kun Kremlin puhelin soi yöllä, tiesin aina, kuka oli puhuja. Läksi on jäänyt mieleen V. I. Leninin pehmeä, miellyttävästi sorahtava puhetapa.

Siitä on kulunut jo monta vuotta. Mutta en milloinkaan unohda Vladimir Iljitšiä. Aina tavallinen, luonteva, pöyhkeilyä sietämätön, vaatimaton, hyvin kurinalainen, johtavan kollektiivin — puolueen Keskuskomitean mielipidettä kunnioittava; teoreettisten ja käytännön kysymysten ratkaisussa nerokasta rohkeutta ja suuren vallankumousmiehen henkilökohtaista uljuutta soveltava; luovasta marxilaisuudesta, puolueen linjasta pienimpiäkin poikkeamia tuomitseva ja hellän huolehtivainen työtovereita, tavallisia neuvostoihmisiä kohtaan,—sellaisena on Vladimir Iljitš Leninin henkilöahmo säilynyt tuhansien ja tuhansien ihmisten mielessä.

